

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ І ПРАВИЛА ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЗА ДОГОВОРОМ ПІДРЯДУ НА ПРОВЕДЕННЯ ПРОЕКТНИХ ТА ПОШУКОВИХ РОБІТ

І. Лукасевич-Крутник

*Львівський національний університет ім. І. Франка
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна*

Публікацію присвячено дослідженню юридичної природи державних будівельних норм та правил як джерела правового регулювання договору підяду на проведення проектних та пошукових робіт. Автор проаналізував висловлені з цього приводу в юридичній літературі погляди та законодавство України, яке регулює це питання, на підставі чого зроблено самостійні висновки.

Ключові слова: договір підяду на проведення проектних та пошукових робіт, державні будівельні норми і правила, юридична природа.

У Цивільному кодексі України як окремі різновиди договору підяду виділено побутовий підряд, будівельний підряд, а також підряд на проведення проектних та пошукових робіт [1].

При цьому для окремих різновидів договору підяду характерним є спеціальне правове регулювання. Зокрема, відносини між підрядником та замовником за договором побутового підяду, які не врегульовані у § 2 гл. 61 Цивільного кодексу України, регулюються нормами Закону України “Про захист прав споживачів” [2] та відповідними підзаконними нормативно-правовими актами. Відносини сторін за договором будівельного підяду, які не врегульовані § 3 гл. 61 Цивільного кодексу України, регулюються Постановою Кабінету Міністрів України “Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підяду в капітальному будівництві” [3].

Натомість спеціального комплексного нормативно-правового акта, яким би врегульовувались договірні відносини щодо проведення проектних та пошукових робіт, на сьогодні в Україні не прийнято. Роль спеціальних джерел правового регулювання підяду на проведення проектних та пошукових робіт виконують державні будівельні норми та правила. Зокрема, проведення проектних робіт регулюється державними будівельними нормами (далі – ДБН) А.2.2-3-2004 “Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва” [4] та ДБН Д.1.1-7-2000 “Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України” [5], а проведення пошукових робіт – будівельними нормами і правилами (далі – БНіП) 1.02.07. – 87 “Інженерні вишукування для будівництва” [6].

Незважаючи на те, що державні будівельні норми та правила містять велику кількість правових норм, вони не вважаються нормативно-правовими актами і не оприлюднюються в офіційних джерелах опублікування. Тому видається актуальним дослідження юридичної природи державних будівельних норм та правил як джерела правового регулювання договору підяду на проведення проектних та пошукових робіт.

Питання юридичної природи нормативних документів, у тому числі державних будівельних норм та правил, досліджене у працях О.С. Йоффе,

М.Д. Шаргородського, П.О. Недбайла, Н.С. Кузнецової, Н.І. Коваленка та ін. Проте воно потребує ґрунтовнішого дослідження з урахуванням норм чинного законодавства України.

Відповідно до ст. 4 Декрету Кабінету Міністрів України “Про стандартизацію та сертифікацію”, державні будівельні норми і правила прирівнюються до державних стандартів України [7]. А згідно із ст. 1 Закону України “Про стандартизацію” поняття стандарт охоплюється більш ширшим – нормативний документ, під яким розуміють документ, який встановлює правила, загальні принципи чи характеристики різних видів діяльності або їх результат. Цей термін охоплює такі поняття, як “стандарт”, “кодекс ustalеної практики” та “технічні умови” [8].

Відповідно до цієї ж ст. 1 зазначеного Закону стандарт – документ, розроблений на основі консенсусу та затверджений уповноваженим органом, що встановлює призначені для загального і багаторазового використання правила, інструкції або характеристики, котрі стосуються діяльності чи її результатів, у тім числі продукцію, процеси або послуги, дотримання яких є обов’язковим. Стандарт може містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи послуги.

Якщо керуватися зазначеними вище, державні будівельні норми та правила визначають загальні правила, інструкції або характеристики, що стосуються діяльності чи її результатів, у тім числі продукцію, процеси або послуги.

У юридичній літературі висловлювалась точка зору, що в нормативних документах містяться технічні, техніко-економічні та інші розрахункові величини і нормативні вимоги, якими необхідно керуватися у проектуванні в будівництві [9]. В юридичній літературі щодо загальнотеоретичних питань такі науковці, як О.С. Йоффе, М.Д. Шаргородський, П.О. Недбайло, зазначені акти та норми називають технічними, що визначають “відносини людини з природою”, на відміну від правових норм, які регулюють відносини людей [10].

Проте, що державні будівельні норми та правила є технічними документами, зазначали і деякі інші автори. Зокрема, Н.І. Коваленко зауважувала, що важливою особливістю будівельного законодавства є наявність системи нормативно-технічної документації, тобто актів технічного нормування, які регламентують технічні процеси проектування об’єктів будівництва і здійснення будівельно-монтажних робіт, а також містять технічні вимоги до застосовуваних у будівництві матеріалів, конструкцій і виробів. Це – будівельні норми і правила (БНіП), стандарти на будівельні матеріали, деталі і конструкції, різноманітні інструкції, норми, правила та інші акти технічного нормування [11].

Своєю чергою, Н.С. Кузнецова, характеризуючи джерела регулювання підприємств відносин у будівництві, зазначає, що крім нормативних актів законодавчого, підзаконного і відомчого характеру, діють численні будівельні норми і правила, які в прямому розумінні не є джерелами права (курсів наш – Л.-К.І.), але суттєво впливають на формування практики застосування цих джерел [12].

Державні будівельні норми та правила відповідно до ст. 4 Цивільного кодексу України не належать до актів цивільного законодавства. Такими Цивільний кодекс України визначає Конституцію України, Цивільний кодекс України, закони України, прийняті відповідно до Конституції та цього кодексу, акти Президента України у випадках, встановлених Конституцією України, постанови Кабінету Міністрів. Згідно з ч. 5 ст. 4 Цивільного кодексу України інші органи державної

влади, органи влади Автономної Республіки Крим можуть видавати нормативно-правові акти, що регулюють цивільні відносини, лише у випадках і в межах, встановлених Конституцією України та законом. А в Конституції України та інших законах України про державні будівельні норми як регулятор цивільних відносин нічого не згадується.

Проте в державних будівельних нормах та правилах містяться не лише технічні норми. На сьогодні можна простежити тенденцію збільшення в державних будівельних нормах та правилах саме правових норм, або ж прийняття державних будівельних норм, зміст яких становлять винятково правові норми. У тому числі й такі, які визначають права і обов'язки суб'єктів, порядок здійснення ними цих прав і виконання обов'язків.

Зокрема, ДБН А.2.2-3-2004 “Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва” є єдиним документом, яким визначають порядок розроблення проектної документації, встановлюється перелік вихідних даних, порядок затвердження проектної документації, встановлюється обов'язок замовника подання проектної документації на погодження, експертизу та затвердження.

Правові норми містяться і в багатьох інших будівельних нормах, що не стосуються проведення проектних та пошукових робіт. Зокрема, ДБН А.2.2-4-2003 “Положення про авторський нагляд за будівництвом будинків і споруд” визначає перелік прав і обов'язків спеціалістів, які здійснюють авторський нагляд [13].

Правові норми, що визначають права і обов'язки суб'єктів, згідно з чинним законодавством України повинні бути належно оприлюднені. Адже відповідно до ст. 57 Конституції України від 28 червня 1996 р. кожному гарантується право знати свої права і обов'язки. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом. Такі самі закони та нормативно-правові акти не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними [14].

Відповідно до п. 1 Указу Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” від 10 червня 1997 р. закони України, інші акти Верховної Ради України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України не пізніше як у п'ятнадцятиденний строк після їх прийняття у встановленому порядку і підписання підлягають оприлюдненню державною мовою в офіційних друкованих виданнях. Офіційними друкованими виданнями є: “Офіційний вісник України”; газета “Урядовий кур'єр”. Офіційними друкованими виданнями, в яких відбувається офіційне оприлюднення законів та інших актів Верховної Ради України, є також газета “Голос України”, “Відомості Верховної Ради України”. Офіційним друкованим виданням, в якому здійснюється офіційне оприлюднення законів, актів Президента України, є також інформаційний бюлетень “Офіційний вісник Президента України” [15].

Громадяни, державні органи, підприємства, установи, організації під час здійснення своїх прав і обов'язків повинні застосовувати закони України, інші акти Верховної Ради України, акти Президента України і Кабінету Міністрів України, опубліковані в офіційних друкованих виданнях або одержані у встановленому порядку від органу, який їх видав (п. 3 зазначеного Указу Президента).

Проте державні будівельні норми не оприлюднюються в офіційних друкованих виданнях. Нормативні документи, в тому числі і державні будівельні норми, публікуються в “Інформаційному бюлетені” Міністерства регіонального розвитку та будівництва України. Відповідно до п. 3 Порядку видання та

розповсюдження нормативних документів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів, затвердженого Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики і Державного комітету України з будівництва та архітектури від 24 лютого 2003 р., національні та міждержавні стандарти, а також зміни і поправки до них, які опубліковані Державним комітетом України з будівництва та архітектури (сьогодні – Міністерством регіонального розвитку та будівництва України – Р.Л.-К.) чи уповноваженими ним організаціями, є офіційним виданням [16]. Очевидно, таке положення зазначеного наказу суперечить зазначеним вище нормам Указу Президента України, який вищий за своєю юридичною силою. Адже “Інформаційний бюлетень” Міністерства регіонального розвитку та будівництва України не належить до офіційних джерел оприлюднення нормативно-правових актів.

Крім того, в п. 2 Указу Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” зазначено, що нормативно-правові акти можуть бути опубліковані в інших друкованих виданнях лише після їх офіційного оприлюднення у встановленому в цьому Указі порядку. Нормативно-правові акти, опубліковані в інших друкованих виданнях, мають інформаційний характер і не можуть бути використані для офіційного застосування.

Попри це у судовій практиці державні будівельні норми використовуються саме як джерело правового регулювання відносин щодо проведення проектних та пошукових робіт, як правові норми.

Так, у рішенні Господарського суду Донецької області від 23 березня 2009 р. у справі № 39/115 державні будівельні норми розглядаються як акти законодавства. Зокрема, зазначено, що позивач має право вийти з вимогами з іншим способом захисту свого порушеного права щодо невідповідності переданої документації до вимог чинного законодавства, а саме до норм ДБН А.2.2-3-2004 “Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва” (курсив наш. – Л.-К. І.) в загальному порядку, передбаченому чинним законодавством [17].

У рішенні Господарського суду Харківської області від 07 травня 2009 р. у справі № 38/51-09 для з’ясування, що належить до вихідних даних, суд звертається до ДБН А.2.2-3-2004 “Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва”, а не Закону України “Про архітектурну діяльність”, який також визначав перелік вихідних даних на виконання проектних робіт на момент виникнення спірних договірних правовідносин щодо проведення таких робіт [18]. Аналогічно зазначено і в Постанові Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 02 лютого 2009 р. у справі № 34/138-08 [19]. Тобто суди розглядають державні будівельні норми як джерело правового регулювання.

Положення ДБН А.2.2-3-2004 застосовують для вирішення справи у Постанові Вищого господарського суду від 18 квітня 2007 р. у справі № 46/489-42/423 [20]. А також у Постанові Вищого господарського суду України від 27 січня 2009 р. у справі № 21/155-08 [21].

Зазначене свідчить, що державні будівельні норми щодо проектування в судовій практиці застосовують як акти цивільного законодавства.

Відповідно до п. 3 “Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади”, затвердженого

Постановою Кабінету Міністрів від 28 грудня 1992 р. № 731, нормативно-правові акти, що зачіпають права, свободи й законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер, підлягають державній реєстрації. На державну реєстрацію подаються нормативно-правові акти, прийняті уповноваженими на це суб'єктами нормотворення у визначеній законодавством формі та за встановленою законодавством процедурою, що містять норми права, мають не персоніфікований характер і розраховані на неодноразове застосування незалежно від строку їх дії (постійні чи обмежені певним часом) та характеру відомостей, що в них містяться, у тому числі з грифами "Для службового користування", "Особливої важливості", "Цілком таємно", "Таємно" та іншими, а також прийняті в порядку експерименту [22].

Державні будівельні норми щодо проектування, зокрема, ДБН А.2.2-3-2004 "Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва" містить норми права, які розглядають права і обов'язки громадян, мають не персоніфікований характер, розраховані на неодноразове застосування. Тобто зазначені будівельні норми мають ознаки нормативно-правового акту, який підлягає державній реєстрації. Проте їх не реєструють в Міністерстві юстиції України, оскільки відповідно до п. 5 Постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади" на державну реєстрацію не подають нормативно-технічних документів, в тому числі національних та регіональних стандартів, технічних умов, будівельних норм і правил (курсив наш – Л.-К.І.) та ін.

Відповідно до п. 7 Порядку видання та розповсюдження нормативних документів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів, чинні національні стандарти в галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів наведені в Переліку чинних в Україні нормативних документів у галузі будівництва, який видає офіційний видавець Державного комітету України з будівництва та архітектури (сьогодні – Міністерство регіонального розвитку та будівництва України – прим. автора) [23].

Вказаний перелік видається щороку. На його титульній сторінці зазначають "Технічний комітет з стандартизації "Будтехнормування" Мінрегіонбуду України", "Перелік чинних в Україні нормативних документів у галузі будівництва (станом на 1 січня відповідного року)", "офіційне видання".

В літературі було висловлено думку, що правочинність виразу "офіційне видання" викликає певні сумніви, оскільки важко віднайти документ, яким би Мінрегіонбуд уповноважував Технічний комітет зі стандартизації "Будтехнормування" на видання такого Переліку чи документ про офіційне його затвердження. Крім того, незрозумілим є визначення критеріїв відбору нормативних документів будівельної галузі, які потрапили до такого Переліку. Так, на сьогодні немає жодного стандарту, який би міг чітко, і, головне, безпомилково зачислити нормативний документ саме до будівельної галузі. Крім того, в Переліку міститься низка помилок, які можна поділити на дві категорії: неправильна назва документа і наявність документів, які не є чинними [24].

При цьому доцільно зазначити, що цей перелік не має правостановлювальної юридичної сили, і перелічені в ньому акти не можуть застосовуватись на практиці як чинні лише з огляду на зазначення такого акта в переліку. Певний акт колишнього СРСР чи УРСР може бути застосований на території України лише на підставі Закону України "Про правонаступництво України" [25] та Постанови

Верховної Ради України “Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР” [26].

Невизначеність природи державних будівельних норм та правил спричинює дискусії щодо обов’язковості їх застосування. Керуючись цим у ст. 1 Закону України “Про стандартизацію” визначення стандарту, дотримання державних будівельних норм, які прирівняні до державних стандартів, не є обов’язковим.

Натомість у ДБН А.2.2-3-2004 “Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва” зазначено, що вимоги цих норм є обов’язковими для застосування юридичними та фізичними особами – суб’єктами господарської діяльності у галузі будівництва незалежно від форм власності.

Відповідно до ДБН Д.1.1-7-2000 “Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України”, ці будівельні норми встановлюють основні правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва і є обов’язковими у визначенні вартості проектно-вишукувальних робіт для будов (об’єктів), будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів чи коштів підприємств, установ і організацій державної власності. По будовах (об’єктах), будівництво яких відбувається із залученням інших джерел фінансування, ці норми є рекомендаційними, і їх застосування обумовлено контрактом.

Отож, питання обов’язковості застосування державних будівельних норм та правил є дискусійними. Відповідно до визначення поняття стандарту, до якого державні будівельні норми та правила прирівняні, їх застосування не є обов’язковим. Тоді як в змісті самих державних будівельних норм зазначено, що вони є обов’язковими.

На підставі наведеного вище аналізу законодавства України можна зробити висновок, що, з одного боку, державні будівельні норми та правила відповідно до ст. 4 Цивільного кодексу України не є актами цивільного законодавства; вони не оприлюднюються в офіційних друкованих виданнях; не реєструються в Міністерстві юстиції як нормативно-правові акти; визначаються законодавством як нормативно-технічний документ, стандарт, необов’язковий для застосування. Тоді як з іншого боку деякі державні будівельні норми та правила містять правові норми, зокрема, і такі, що стосуються прав та обов’язків суб’єктів, використовуються в судовій практиці як акти цивільного законодавства і повноцінне джерело правового регулювання, мають ознаки нормативно-правового акта, що підлягає державній реєстрації, в їх змісті зазначається про обов’язковість застосування.

Описана ситуація щодо невизначеності юридичної природи державних будівельних норм та правил потребує змін у їх правовому регулюванні.

Тому пропонуємо визнати державні будівельні норми та правила нормативно-правовими актами, проводити їх державну реєстрацію в Міністерстві юстиції та публікувати в офіційних джерелах оприлюднення. З метою реалізації запропонованого потрібно внести такі зміни до законодавства України:

- із абз. 2 ч. 1 ст. 4 Декрету Кабінету Міністрів України “Про стандартизацію та сертифікацію”, де наведено перелік актів, які прирівнюються до державних стандартів України, виключити словосполучення “державні будівельні норми і правила”;
- із підпункту е) п. 5 Постанови Кабінету Міністрів “Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств

та інших органів виконавчої влади”, в якому наведено перелік нормативно-технічних документів, які не подаються на реєстрацію, вилучити словосполучення “будівельні норми і правила”.

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С.461.
2. Закон України “Про захист прав споживачів” від 23 липня 1991 р. в редакції Закону від 13 січня 2006 р. // Голос України. – 2006. – № 6. – 13 січня,
3. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Загальних умов укладення і виконання договорів підяду в капітальному будівництві” від 01 серпня 2005 р. № 668 // Офіційний вісник України від 19 серпня 2005 р. – 2005 р. – № 31. – С. 364. – Ст. 1867.
4. Державні будівельні норми. Проектування. ДБН А.2.2-3-2004. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва, затверджені наказом Держбуду України від 20. 01. 2004 р. № 8. Держбуд України. Видання офіційне. – К., 2004.
5. ДБН Д.1.1-7-2000. Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України, затверджені наказом Держбуду України від 14 грудня 2000 р. № 285 і введено в дію з 1 січня 2001 року – Режим доступу : www.minregionbud.com.ua
6. БНіП 1.02.07. – 87. “Інженерні вишукування для будівництва” / Госстрой СССР, ГУКГ СССР. – М. : ЦИТП Госстроя СССР, 1987.
7. Декрет Кабінету Міністрів України “Про стандартизацію та сертифікацію” від 10 травня 1993. // Відомості Верховної Ради України від 06.07.1993 р. – 1993 р. – № 27. – Ст. 289.
8. Закон України “Про стандартизацію” від 17 травня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України від 03.08.2001. – 2001 р. – № 31. – Ст. 145.
9. Правовое регулирование капитального строительства в СССР / Отв. ред. проф. О. Н. Садиков. – М. : “Юрид. лит.”, 1972. – С. 24.
10. Йоффе О.С., Шаргородский М.Д. Вопросы теории права. Госюриздат, 1961. – С.124–125; Недбайло П.А. Советские социалистические правовые нормы. – Львов, 1959. – С.41 – 43.
11. Советское гражданское право. Учебник. В 2-х т. Т. 2. / Отв. ред. д-ра юрид. наук В.П. Грибанов, д-ра юрид. наук С.М. Корнеев – М. : Юрид. лит., 1980. – С. 184–185.
12. Зобов’язальне право: теорія і практика. Навч. посібник для студентів юрид. вузів і факультетів/ О.В. Дзера, Н. С. Кузнєцова, В.В. Луць та ін. ; за ред. О.В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – С. 465–466.
13. Державні будівельні норми. Проектування. Положення про авторський нагляд за будівництвом будинків і споруд. ДБН А.2.2-4-2003. Видання офіційне. Держбуд України. – К., 2003.
14. Конституція України від 28 червня 1996 р. зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2222-IV від 08. 12. 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 2. – Ст. 44.
15. Указ Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” від 10 червня 1997р. // Офіційний вісник України. – 1997р. – № 24. – С. 11.
16. Порядок видання та розповсюдження нормативних документів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів, затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики і Державного комітету України з будівництва та архітектури 24 лютого 2003 р. № 27/12 // Офіційний вісник України від 28.03.2003р. – 2003 р. – № 11. – С. 543. – Ст. 503.

17. Рішення Господарського суду Донецької області від 23 березня 2009 р. у справі № 39/115 // Державний реєстр судових рішень. № рішення 3254980 – Режим доступу : (<http://reyestr.court.gov.ua>)
18. Рішення Господарського суду Харківської області від 07 травня 2009 р. у справі № 38/51-09 // Державний реєстр судових рішень. № рішення 3681288 – Режим доступу : (<http://reyestr.court.gov.ua>)
19. Постанова Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 02 лютого 2009 р. у справі № 34/138-08 // Державний реєстр судових рішень. № рішення 3043076 – Режим доступу : (<http://reyestr.court.gov.ua>).
20. Постанова Вищого господарського суду від 18 квітня 2007 р. у справі № 46/489-42/423 // Державний реєстр судових рішень. № рішення 632470 – Режим доступу : (<http://reyestr.court.gov.ua>)
21. Постанова Вищого господарського суду України від 27 січня 2009 р. у справі № 21/155-08 // Державний реєстр судових рішень. № рішення 2893213 – Режим доступу : (<http://reyestr.court.gov.ua>)
22. Постанова Кабінету Міністрів “Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади” від 28 грудня 1992 р. № 731 – Режим доступу : www.rada.gov.ua
23. Порядок видання та розповсюдження нормативних документів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів, затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики і Державного комітету України з будівництва та архітектури 24 лютого 2003 р. № 27/12 // Офіційний вісник України від 28.03.2003 р. – 2003. – № 11. – С. 543. – Ст. 503.
24. Мар’ян А. В. Помилки та недоліки, що містяться в “Переліку чинних в Україні нормативних документів в галузі будівництва (станом на 1 січня 2009 р.)” // Будівництво України. – 2009. – № 5. – С. 45–46.
25. Закон України “Про правонаступництво України” від 12 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України від 12.11.1991 р. – 1991. – № 46. – Ст. 617.
26. Постанова Верховної Ради України “Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР” від 12 вересня 1991р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – С. 621.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ И ПРАВИЛА КАК ИСТОЧНИК ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОТНОШЕНИЙ ПО ДОГОВОРУ ПОДРЯДА НА ПРОИЗВЕДЕНИЕ ПРОЕКТНЫХ И ИЗЫСКАТЕЛЬНЫХ РАБОТ

И. Лукасевич-Крутник

*Львовский национальный университет им. И. Франка
ул. Университетская, 1, 79000 Львов, Украина*

Публикацию посвящено исследованию юридической природы государственных строительных норм и правил как источника правового регулирования договора подряда на производство проектных и изыскательных работ. Автор анализирует высказанные по этому поводу мнения в юридической литературе и законодательстве Украины, которое регулирует этот вопрос, на этом основании делает самостоятельные выводы.

Ключевые слова: договор подряда на производство проектных и изыскательных работ, государственные строительные нормы и правила, юридическая природа.

**STATE CONSTRUCTION NORMS AND RULES
AS LEGAL REGULATION SOURCE OF RELATIONS
UNDER THE LABOUR CONTRACT OF DESIGN
AND SEEKING WORKS PERFORMANCE**

I. Lukasevych-Krutnyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Universytetska Str. 1, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

This article deals with the research of legal nature of state construction norms and rules as legal regulation source of labour contract of design and seeking works performance. The author has analyzed legal literature on this issue, as well as laws of Ukraine. Author's own conclusions are presented in the article.

Key words: labour contract of design and seeking works performance, state construction norms and rules, legal nature.

Стаття надійшла до редколегії 17.09.2010

Прийнята до друку 28.10.2010